

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๔๓๖

วันอังคาร ที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครินทร์ สิงห์เสณี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	(ลาการประชุม)
๒. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

๒. นายอติคม อินทุฤติ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวรัฐติพร วิชัยธนพัฒน์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเจียร

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางรัชณี รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นางสาวจีระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๖. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง

๒. นางสาวสง่า ทาทอง

และการออกเสียงประชามติ ๑

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง

๓. นายพิชญ์ พิพัฒน์สันติกุล

และการออกเสียงประชามติ

นิติกร

๔. นางสาวพิมพ์สุทธิษา โชติชินเกษม

พนักงานการเลือกตั้ง

๕. นายสนธยา คำผา

พนักงานการเลือกตั้ง

๖. นายวรเทพ หอมจันทร์

พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๓๕ วันจันทร์ ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๑๔ ที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของที่ประชุมเมื่อวันจันทร์ ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๑๔

“มาตรา ๑๑๔ ในการดำเนินการหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะได้รับ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตแล้ว ให้คำนวณตามวิธี ดังนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) หารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต โดยปิดเศษหลังทศนิยมสี่ตำแหน่งทิ้ง และต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีให้ครบหาร้อยคน และในการจัดสรรให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนหาร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหาร้อยคน ทั้งนี้ ให้ถือว่าจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒)

(๕) เมื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามจำนวนครบทุกพรรคแล้ว แต่ยังมีจำนวนรวมกันทุกพรรคไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๖) กรณีเศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๑) ถึง (๖) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีการคำนวณเพื่อปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบบวกกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ และให้นำ (๕) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม

(๘) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้งให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๘) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ เป็นการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง โดยเป็นการคำนวณแบบปกติ ซึ่งไม่ได้บัญญัติในกรณีที่พรรคการเมืองมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมี (overhang) ไว้ ดังนั้น หากจะนำเรื่องดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญนี้ ก็ควรกำหนดให้ชัดเจนว่ามีวิธีการคำนวณอย่างไร และจะบดเศษที่ได้จากการคำนวณอย่างไร โดยต้องคำนึงด้วยว่าการบดเศษนั้นจะต้องไม่มีผลทำให้พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมี

ประธานกรรมการสอบถามว่า จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีใน (๒) และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีใน (๔) แตกต่างกันอย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีใน (๒) เป็นการคำนวณเบื้องต้นโดยพิจารณาในส่วนที่เป็นจำนวนเต็มแล้วเก็บเศษไว้ก่อน ส่วนใน (๔) จะเป็นกรณีหากพบว่าพรรคการเมืองมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ก็จะคำนวณใหม่โดยจะจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) แทน โดยจะพิจารณาจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามลำดับของเศษจากมากไปหาน้อย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) เป็นดังนี้ “นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต โดยบดเศษหลังทศนิยมสี่ตำแหน่งทิ้ง และต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีให้ครบห้าร้อยคน และในการจัดสรรให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนห้าร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนห้าร้อยคน ทั้งนี้ ให้ถือว่าจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับตามการคำนวณดังกล่าวเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีเบื้องต้น และเมื่อนำไปรวมกับผลการคำนวณตาม (๔) แล้ว จึงให้ถือว่าเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีได้”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็นดังนี้ “ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออีก และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้เบื้องต้นตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒)”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) เป็นดังนี้ “(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออีก และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้เบื้องต้นตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมี

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออีก และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้เบื้องต้นตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒)

(๕) เมื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามจำนวนครบทุกพรรคแล้ว แต่ยังมีจำนวนรวมกันทุกพรรคไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๖) กรณีเศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๑) ถึง (๖) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีการคำนวณเพื่อปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยผลบวกหนึ่งร้อยห้าสิบ $\times 50$ กับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ และให้นำ (๕) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม

(๘) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๘) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๑๔/๑

“มาตรา ๑๑๔/๑ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

ให้คำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๔ โดยในการคำนวณให้คำนวณตามสัดส่วนร้อยละเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว และเมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ ใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ในกรณีที่มีการคำนวณใหม่ตามวรรคหนึ่งทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง และผลการคำนวณใหม่ตามวรรคหนึ่งทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเพิ่มขึ้น ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสองยังคงเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นตามมาตรา ๑๑๔ (๘)”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ เสนอเอกสารวิธีการหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประกาศทั้งหมด (คำนวณหาจากอัตราส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมด) ต่อที่ประชุม โดยชี้แจงว่าเอกสารดังกล่าวเป็นตัวอย่างการคำนวณกรณีการประกาศผลการเลือกตั้งไม่ครบทุกเขตเลือกตั้ง แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด โดยนำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดจำนวนสามร้อยห้าสิบคน มาหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องประกาศโดยนำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งกรณีประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขตเลือกตั้ง แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้ง เช่น จำนวน ๓๓๓ เขตเลือกตั้ง หากด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ๓๕๐ คน จะได้จำนวนร้อยละของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องประกาศในเบื้องต้นเท่ากับ ๐.๙๕๑๔๒๘๕๗๑ จากนั้นนำจำนวนร้อยละของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องประกาศในเบื้องต้นคูณกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ๕๐๐ คน จะได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องประกาศจำนวน ๔๗๕.๗๑๔๓ เท่ากับต้องประกาศรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๔๗๕ คน โดยนำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องประกาศ ๔๗๕ คนลบด้วยสามร้อยสามสิบสาม ซึ่งเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ต้องประกาศ ดังนั้น จะได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่ต้องประกาศเท่ากับ ๑๔๒ คน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่าควรนำวิธีการคำนวณดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๔/๑ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและไม่เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาอัตราร้อยละเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ได้เท่าไรให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

แล้วไปลบออกจากจำนวนดังกล่าว ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือว่าเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะต้องจัดสรรให้พรรคการเมือง เมื่อได้ผลลัพธ์เป็นประการใดให้นำมาคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๔ โดยในการคำนวณให้คำนวณตามสัดส่วนร้อยละเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว และเมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ ใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป”

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในกรณีตามร่างมาตรา ๑๑๔/๑ เป็นกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่ครบสามร้อยห้าสิบเขต ดังนั้น การบัญญัติความในร่างมาตรา ๑๑๔/๑ จึงต้องบัญญัติให้สื่อความหมายถึงการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่มีส่วนในการคำนวณที่แตกต่างจากร่างมาตรา ๑๑๔ เช่น ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งจำนวน ๓๓๓ เขตเลือกตั้งหารด้วยจำนวนสามร้อยห้าสิบ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๐.๘๕๑๔๒๘๕๗๑ โดยจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะประกาศทั้งสิ้นจำนวน ๔๗๕.๗๑๔๓ คน ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จะต้องมีการตัดทศนิยมทิ้ง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น จะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องประกาศทั้งหมดจำนวน ๔๗๕ คน และจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะต้องประกาศจำนวน ๑๔๒ คน โดยมีผลลัพธ์จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อดังกล่าว มาจากการนำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะต้องประกาศทั้งหมด โดยปรับเป็นจำนวนเต็มจำนวน ๔๗๕ ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน ๓๓๓ เขตเลือกตั้ง เป็นต้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จะไม่ใช้การคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคนตามร่างมาตรา ๑๑๔ แต่จะคำนวณตัวเลขแปรผันไปตามจำนวนของการประกาศผลการเลือกตั้งร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

นอกจากนี้ ตั้งข้อสังเกตว่า ในการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามร่างมาตรา ๑๑๔ (๑) นั้น จะแตกต่างจากการคำนวณตามร่างมาตรา ๑๑๔/๑ พรรคหนึ่ง โดยจะต้องตัดทศนิยมทิ้ง ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในวิธีการคิดคำนวณตามร่างมาตรา ๑๑๔/๑ พรรคหนึ่ง จึงต้องบัญญัติให้ชัดเจนว่าจะต้องตัดเศษทศนิยมทิ้งด้วย

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า ความที่บัญญัติในตอนท้ายของร่างมาตรา ๑๑๔/๑ พรรคสี่ ความว่า “ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง” นั้น หมายความว่าอย่างไร

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ความว่า “ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง” นั้น เป็นการนำถ้อยคำตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๓ พรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ มาบัญญัติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑๔/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๔/๑ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนไม่ร้อยละห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้คำนวณเขตวิธีที่คำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในมาตรา ๑๑๕ โดยในบทบัญญัติที่คำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่ประกาศผลเลือกตั้งที่ประกาศผลเลือกตั้งแล้ว และเมื่อมีที่ว่างที่ประกาศผลเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้คำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ทุกเขตตรงตามผลเลือกตั้งของเขตนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาอัตราร้อยละเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อโดยตัดทอนนิยามทิ้ง ได้เท่าไรให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้วไปลบออกจากจำนวนดังกล่าวได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือว่าเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะต้องจัดสรรให้พรรคการเมือง

เมื่อได้ผลลัพธ์ตามวรรคหนึ่งแล้วให้นำมาคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๔ เพื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แต่ละพรรคการเมือง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๔ (๗) จำนวนหนึ่งร้อยละห้า ให้เปลี่ยนเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรร

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามวิธีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ในกรณีที่มีการคำนวณใหม่ตามวรรคหนึ่งมาตรานี้ทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสองสี่ และผลเลือกตั้งของเขตวิธีที่คำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคที่ว่างเพิ่มขึ้นให้คำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พ้นจากตำแหน่งตมวรรคสองสี่ให้ถือว่าผู้นั้นยังคงเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขเดิมในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นตมมาตรา ๑๑๕ (๘)”

มาตรา ๑๑๔/๒

“มาตรา ๑๑๔/๒ ในกรณีที่คณะกรรมการประกาศผลการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขตและมีจำนวนน้อยกว่าร้อยละห้าของเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการรอการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไว้ก่อนจนกว่าจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า

ร่างมาตรา ๑๑๔/๒ เป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถประกาศผลการเลือกตั้งได้ถึงร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เนื่องจากมีการทุจริตการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลให้ไม่สามารถที่จะเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรกได้เลย อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงเสนอให้ตัดร่างมาตรา ๑๑๔/๒ ออกทั้งมาตรา

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๑๑๔/๒ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๔/๒ นั้น ได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้แล้วในร่างมาตรา ๑๑๓/๒ ประกอบกับในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งได้ไม่ถึงร้อยละเก้าสิบห้า คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้เลย อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่มีการทุจริตการเลือกตั้งเป็นจำนวนมากจนคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถที่จะประกาศผลการเลือกตั้งได้ถึงร้อยละเก้าสิบห้า คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจประกาศยกเลิกการเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งใหม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๔/๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๗

“มาตรา ๑๑๗ ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใดขึ้นใหม่ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่ โดยให้นำวิธีการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔/๑ และมาตรา ๑๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามมาตรา ๑๑๔”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๑๗ ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบัญชีรายชื่อ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๑๗ วรรคสอง มีความมุ่งหมายที่จะใช้บังคับเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองประเภท อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความ จึงเสนอแก้ไขความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๑๗ เป็นดังนี้ “การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามมาตรา ๑๑๔”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรแก้ไขความในวรรคสองโดยกำหนดให้ชัดเจนว่ามีให้นำผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เกิดขึ้นภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปมาคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามร่างมาตรา ๑๑๔

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ชี้แจงว่า ควรแก้ไขความในวรรคสองโดยกำหนดว่าหากเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แทนตำแหน่งที่ว่างภายหลังพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปแล้ว มิให้นำผลการเลือกตั้งดังกล่าวมาคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามร่างมาตรา ๑๑๔

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ควรแก้ไขความในวรรคสอง เนื่องจากความในวรรคสองมีเนื้อหาตรงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๔ ของรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากเป็นการแก้ไขที่ทำให้ความในวรรคสองมีความชัดเจนมากขึ้น ก็ไม่เป็นการขัดต่อมาตรา ๙๔ ของรัฐธรรมนูญ

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ สอบถามว่า กรณีที่สมาชิกผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งบางคนเสียชีวิตภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งซึ่งจะต้องมีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่แทนตำแหน่งที่ว่างนั้น จะต้องนำผลการเลือกตั้งดังกล่าวมาคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามร่างมาตรา ๑๑๔ ด้วยหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ความในวรรคหนึ่งกำหนดให้มีการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่เฉพาะในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ขึ้นใหม่เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมเท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียชีวิตภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปแล้วไม่ต้องนำผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างมาคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมี เนื่องจากได้มีการนำผลการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เสียชีวิตมาคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีไปแล้ว และมาตรา ๙๓ ของรัฐธรรมนูญ มีความมุ่งหมายให้มีการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีใหม่เฉพาะกรณีที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งได้มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมเท่านั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ไม่ควรแก้ไขความในวรรคสองเนื่องจากมีเนื้อหาตรงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๔ ของรัฐธรรมนูญ

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรแก้ไขความในร่างมาตรานี้เพื่อขยายความมาตรา ๙๔ ของรัฐธรรมนูญ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสาม ดังนี้ “ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างด้วยเหตุอื่นใดนอกจากเหตุตามวรรคหนึ่งก่อนพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปด้วยโดยอนุโลม”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เห็นด้วยกับความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ ซึ่งจะทำให้การดำเนินการตามร่างมาตรานี้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๑๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๗ ภายในหนึ่งปีหลังจากวันเลือกตั้งอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ถ้าต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งใดขึ้นใหม่ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่ โดยให้นำวิธีการคำนวณตามมาตรา ๑๑๕ และมาตรา ๑๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไม่ว่าด้วยเหตุใดภายหลังจากพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป มิให้มีผลกระทบกับการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมีตามมาตรา ๑๑๔

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างด้วยเหตุอื่นใดนอกจากเหตุตามวรรคหนึ่งก่อนพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไปด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๑๗/๑ ข.

“มาตรา ๑๑๗/๑ ข. เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม แต่ไม่ได้ความชัดว่าเป็นการกระทำของผู้ได้รับเลือกตั้งให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับเขตเลือกตั้งนั้น และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งจากเขตเลือกตั้งนั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย และให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยเร็ว และให้นำความในมาตรา ๑๒๐ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรบัญญัติให้ผู้พิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้รับเบี้ยประชุม โดยกำหนดให้ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ตั้งข้อสังเกตว่า หากต้องการที่จะบัญญัติให้ผู้พิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนควรนำหลักการในเรื่องดังกล่าวที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เนื่องจากกรณีการให้เบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนนั้นมีผลกระทบต่องบประมาณ ดังนั้น ควรให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนเอง

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในประเด็นเรื่องการกำหนดอัตราเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนตามร่างมาตรา ๑๑๗/๑ ข. นั้น ควรให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสองของร่าง ๑๑๗/๑ ข. ดังนี้ “ในการปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับ

เบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๑๗/๑ ข. เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๗/๑ ข. เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม แต่ไม่ได้ความชัดว่าเป็นการกระทำของผู้ได้รับเลือกตั้งให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับเขตเลือกตั้งนั้น และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งจากเขตเลือกตั้งนั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย และให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยเร็ว และให้นำความในมาตรา ๑๒๐ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในการปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด”

มาตรา ๑๒๕

“มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๑๒๕ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ควรกำหนดให้ผู้กระทำความผิดตามร่างมาตรานี้ ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วยหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ไม่ควรแก้ไขความในร่างมาตรานี้ เนื่องจากได้มีการชี้แจงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วว่าร่างมาตรานี้ มีหลักการเดียวกับที่บัญญัติในมาตรา ๑๓๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการอาจไม่จำเป็นต้องแก้ไขความในร่างมาตรานี้ เนื่องจากในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดในลักษณะเดียวกับที่บัญญัติในร่างมาตรา ๓๒ ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๒๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๖

“มาตรา ๑๓๖ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ เสนอตัดความในร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา เนื่องจากกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาแตกต่างกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติเช่นเดียวกับที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติความเช่นเดียวกับร่างมาตรานี้หรือไม่

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้มีหลักการเดียวกับที่บัญญัติในมาตรา ๑๔๙ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ร่างมาตรานี้มีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันไม่ให้พรรคการเมืองตรวจสอบได้ว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการไม่จำเป็นต้องแก้ไขความในร่างมาตรานี้ เนื่องจากความในร่างมาตรานี้บัญญัติไว้เช่นเดียวกับที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๙

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๓๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๙

“มาตรา ๑๓๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๒ วรรคสอง มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๗ หรือ มาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ในกรณีที่ถูกฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๑๓๙ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ควรกำหนดให้ผู้ซึ่งแจ้งถึงการกระทำตามวรรคหนึ่งต่อ

คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายไม่ว่าจะเป็นการแจ้งในช่วงเวลาใดก็ตาม จะต้องรับโทษตามร่างมาตรานี้หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกันบุคคลไว้เป็นพยานโดยเฉพาะ เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสาม ดังนี้ “ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งที่คณะกรรมการเห็นสมควรกันไว้เป็นพยานด้วยโดยอนุโลม”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ในหมวด ๕ บทกำหนดโทษ ควรมีบทบัญญัติที่มีหลักการเช่นเดียวกับมาตรา ๑๐๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดว่ากรณีศาลมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาด้วย

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยกร่างบทบัญญัติเรื่องการกันบุคคลไว้พยานและเรื่องการให้คำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา โดยกำหนดไว้ในตอนต้นของหมวด ๕ บทกำหนดโทษ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๓๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๒ วรรคสอง มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๗ หรือมาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้รับหรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ถ้าได้แจ้งถึงการกระทำดังกล่าวต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งที่คณะกรรมการเห็นสมควรกันไว้เป็นพยานด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๔๑

“มาตรา ๑๔๑ ผู้ใดขาย จำหน่าย แจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับวันลงคะแนนตามมาตรา ๘๑/๒ และมาตรา ๘๑/๖ ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๑๔๑ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ควรกำหนดข้อยกเว้นว่าในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้ง ให้ผู้ประกอบการบางประเภทสามารถจำหน่ายสุราหรือให้มีการจำหน่ายสุราให้กับชาวต่างประเทศได้ หรือไม่

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ อาจทำให้ประชาชนที่จำหน่ายสุราโดยปกติถูกดำเนินคดีได้เช่นกัน จึงควรแก้ไขความในร่างมาตรานี้โดยกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งเท่านั้น

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ปัจจุบันประชาชนมีความเข้าใจเป็นอย่างดีแล้วว่าจะไม่มีการจำหน่ายสุราในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้ง หากกำหนดข้อยกเว้นให้มีการจำหน่ายสุราในช่วงเวลาดังกล่าวได้แล้วอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและเป็นช่องทางในการซื้อสิทธิขายเสียงได้

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากกำหนดข้อยกเว้นให้มีการจำหน่ายสุราในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้งได้แล้ว อาจทำให้เกิดปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงได้

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า หากแก้ไขความในร่างมาตรานี้โดยกำหนดข้อยกเว้นให้ผู้ประกอบการบางประเภทสามารถจำหน่ายสุราในวันเลือกตั้งได้แล้ว อาจทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ได้ว่าเป็นการกำหนดข้อยกเว้นเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการบางราย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๒/๑

“มาตรา ๑๔๒/๑ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๔ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๑๔๒/๑ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ควรกำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๘๔ ได้รับโทษสูงขึ้น และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วยหรือไม่ โดยร่างมาตรา ๘๔ ห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียหรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสีย เพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริงหรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความเป็นจริง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ผู้ที่จะมาทำหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งด้วยหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๔๒/๑ ดังนี้ “กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๔ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลาสิบปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๔๒/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๒/๑ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๔ ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลาสิบปี”

มาตรา ๑๔๖/๑

“มาตรา ๑๔๖/๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ โดยระยะเวลาดังกล่าวให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่กฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับเป็นฉบับหลัง”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๔๖/๑ โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดวันเลือกตั้ง

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เห็นด้วยกับการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรานี้ให้ชัดเจนโดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดวันเลือกตั้ง และมีให้มีการตีความว่า ต้องจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงขั้นตอนการประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า หากกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดวันเลือกตั้งแล้ว อาจมีผู้โต้แย้งได้ว่าความในร่างมาตรานี้มีเนื้อหาไม่ตรงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า มีบุคคลบางกลุ่มตีความว่าบทเฉพาะกาลมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ไม่ได้บัญญัติให้องค์กรใดกำหนดวันเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ของรัฐธรรมนูญ มีผลใช้บังคับ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและป้องกันมิให้เกิดการ

กว่าหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ตราขึ้นซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ตราขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาว่าให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่กฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งถึงที่สภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับเป็นฉบับหลัง”

มาตรา ๑๔๖/๒

“มาตรา ๑๔๖/๒ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ถ้าบุคคลใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๓ (๓)”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการร่างมาตรา ๑๔๖/๒ ตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้งขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า มาตรา ๘๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญ กำหนดว่าในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภาเท่านั้น ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว เป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า มาตรา ๒๗ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองเริ่มตั้งแต่ได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง จึงควรแก้ไขความในร่างมาตรานี้ให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๗ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ ดังนี้ “ในคราวเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ทั้งบุคคลใดที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้ที่สภผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๓ (๓) เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว หากภายหลังจากนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๖/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๖/๒ ในหลวงเสด็จตั้งทั่วยุโรปตั้งแนวทศวรรษที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ท้ายบุคคลใดมีคุณสมบัติสภามหาชนราษฎรเป็นสมาชิกพรรคการเมืองในเขตพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวและมีผลติดต่อกับไม่พ้นเขตพรรคสมาชิกชั้นหนึ่งชั้นสองตั้ง ให้ที่ขอรับเลือกตั้งนั้นให้เป็นผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามหมวด ๓๓ (๓) เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ผู้ที่เข้าชื่อกันเพื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและได้ชำระทุนประเดิมหรือค่าบำรุงพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว หากภายหลังนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ให้ถือว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นมาตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน”

มาตรา ๑๔๗

“มาตรา ๑๔๗ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๔๘/๒ และมาตรา ๕๑ ให้นับตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๑๔๗ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ควรกำหนดหรือไม่ว่าในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับนั้น ให้มีการนับระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้ง เพื่อลดระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๔๗ บัญญัติเช่นเดียวกับที่บัญญัติในมาตรา ๑๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๔๘/๒ กรณีการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภา ให้มีการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งได้ตั้งแต่วันที่ยุบสภาได้ ส่วนร่างมาตรานี้เป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีการนับระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งนับตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕๓

“มาตรา ๑๕๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่

การกระทำใดๆ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ถ้าการกระทำนั้นยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และศาล มีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๕๓ นำหลักการมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕๔

“มาตรา ๑๕๔ บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๕๔ มีความมุ่งหมายให้บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ขั้นตอนในการประกาศเขตเลือกตั้งเป็นอย่างไร และความในร่างมาตรานี้จะมีผลต่อเขตเลือกตั้งที่มีอยู่แล้วอย่างไร

นายณัฐ เลาห์สีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะมีการประกาศเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ บทบัญญัติในร่างมาตรานี้จะมีผลทำให้เขตเลือกตั้งที่มีอยู่ปัจจุบันยังคงเป็นเขตเลือกตั้งต่อไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่าร่างมาตรานี้มีความมุ่งหมายให้บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนหรือการดำเนินคดีต่าง ๆ มีผลใช้บังคับต่อไปได้ โดยไม่ได้มีความมุ่งหมายให้หมายความรวมถึงบรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการประกาศเขตเลือกตั้งมีผลใช้บังคับต่อไปแต่อย่างใด

ประธานกรรมการสอบถามว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการประกาศเขตเลือกตั้งใหม่ตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งควรรอให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายก่อนที่จะดำเนินการประกาศหรือแบ่งเขตเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕๔ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๕๕ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายนฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์